

Advies over de toegekende bemestingsklassen in het gewestelijk RUP 'Zwinpolders' in uitvoering van het Mestdecreet

Adviesnummer:	<u>INBO.A.3265</u>
Datum advisering:	9 maart 2015
Auteur(s):	Lieve Vriens
Contact:	Lieve Vriens (lieve.vriens@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	e-mail op datum van 2 maart 2015
Geadresseerden:	Afdeling Mestbank Dienst Dataverwerking en -Analyse T.a.v. Dorothy De Winne Gulden Vlieslaan 72 1060 Brussel Dorothy.DeWinne@vlm.be
Cc:	Vlaamse Landmaatschappij Sabine De Mulder (Sabine.DeMulder@vlm.be) Ingrid De Veen (Ingrid.DeVeen@vlm.be)

Aanleiding

In uitvoering van het Mestdecreet bepaalt de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) voor ieder perceel in landbouwgebruik een bemestingsregime. Dit regime is onder meer afhankelijk van de ruimtelijke bestemming, vastgesteld door het gewestplan of ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP). Daarnaast wordt voor het bemestingsregime rekening gehouden met de ligging in kwetsbaar gebied. Het volledige grondgebied van Vlaanderen valt hieronder door de aanduiding als 'kwetsbare zone water'.

Door vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Zwinpolders', wijzigen 44 percelen van een landbouwbestemming naar een groene bestemming. Het bemestingsregime van de betrokken percelen wordt bijgevolg herbekeken. De Vlaamse Landmaatschappij heeft in het kader hiervan nieuwe bemestingsklassen toegekend.

Vraag

Zijn de bemestingsklassen die de VLM toekende aan de 44 percelen waarvan de bestemming in het RUP 'Zwinpolders' wijzigde van een agrarische naar een groene bestemming, in overeenstemming met de meest recente gegevens van de Biologische Waarderingskaart (BWK)?

Toelichting

1 Algemeen

In groene ruimtelijke bestemmingen is elke vorm van bemesting uitgesloten. Voor percelen in landbouwgebruik is onder bepaalde voorwaarden een versoepeling van het bemestingsverbod mogelijk. Dit is afhankelijk van de toegekende bemestingsklasse, die afgeleid wordt uit de BWK-typologie van het betrokken perceel.

Voor vier groepen van BWK-karteringseenheden voor graslanden en akkers, is een bepaald bemestingsregime van toepassing volgens artikel 3 van het Mestdecreet. Deze groepen zijn:

- niet-intensieve graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGN;
- potentieel belangrijke graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGI;
- intensieve graslanden, vertaald naar bemestingsklasse GGO;
- akkers, vertaald naar bemestingsklasse GGO.

De BWK-karteringseenheden per groep worden opgesomd in bijlage 2. De bemestingsregimes die horen bij elke groep, worden besproken in bijlage 3.

2 Controle van de percelen

Voor de controle van de toegekende bemestingsklassen wordt rekening gehouden met volgende gegevens:

- Voorkomende BWK-karteringseenheden in de betrokken percelen in de eerste, tweede, derde en vierde eenheid op de Biologische Waarderingskaart, uitgave 2014 (De Saeger *et al.*, 2014).
- Het bemestingsregime per BWK-karteringseenheid volgens Vriens *et al.* (2011).

- Aanduiding als faunistisch belangrijk gebied (De Knijf *et al.*, 2010).

Voor de controle leverde de VLM een GIS-shapefile aan met de toegekende categorieën per perceel uit het RUP 'Zwinpolders'.

Via luchtfoto-interpretatie werd bekeken in hoeverre de landbouwpercelen ruimtelijk overeenstemmen met de percelen van de BWK en of de gegevens van de Biologische Waarderingskaart mogelijk achterhaald zijn.

Het INBO gaat niet akkoord met de voorgestelde bemestingsklasse van twee percelen. Dit wordt aangegeven in de attributentabel van de aangeleverde GIS-shapefile ('niet ok' in de kolom 'OPM_BWK' van de GIS-shapefile (bijlage 1)). Ter verduidelijking:

Voor het perceel met OBJECTID_1 nummer 66 stelt de VLM als bemestingsklasse GGO voor. Volgens de BWK is het een akker. De kartering dateert van 2001. Op de luchtfoto's van 2008, 2009, 2012 en 2013 is het grasland. Het is dus blijvend grasland, wat zonder soortgegevens gekarteerd kan worden als hp. Het perceel is gelegen in faunistisch belangrijk gebied. Bijgevolg adviseren we GGI als bemestingsklasse.

Voor het perceel met OBJECTID_1 nummer 83 stelt de VLM als bemestingsklasse GGO voor. In 2001 was het akker (BWK-kartering). Sinds 2012 wordt het als blijvend grasland geregistreerd in de landbouwperceelsregistratie. Dit landgebruik is ook zichtbaar op de luchtfoto's van 2012 en 2013. Het perceel is gelegen in faunistisch belangrijk gebied. Bijgevolg adviseren we GGI als bemestingsklasse.

Het INBO heeft opmerkingen met betrekking tot de BWK bij twee percelen ('opmerking' in de kolom 'OPM_BWK'):

Voor het perceel met OBJECTID_1 nummer 100 is de BWK achterhaald. Volgens de BWK was het perceel in 2004 akker. Volgens de luchtfoto's van 2008, 2009, 2012 en 2013 is het een grasland. Het is dus blijvend grasland, wat zonder soortgegevens gekarteerd wordt als hp. Vermits het perceel niet in faunistisch belangrijk gebied ligt, is de voorgestelde bemestingsklasse wel correct.

Ook de BWK-typologie van het perceel met OBJECTID_1 nummer 108 is niet correct. In 2005 werd het gekarteerd als ruigte (ku). Hiermee overeenkomstig stelt de VLM GGN als bemestingsklasse voor. Volgens de luchtfoto's van 2005, 2008, 2009, 2012 en 2013 is het blijvend grasland. Het wordt ook zo geregistreerd sinds 2010. Over de botanische kwaliteit van dit grasland kunnen we op basis van de luchtfoto geen uitspraak doen. Het is mogelijk dat de bemestingsklasse GGN niet overeenkomt met de actuele biologische waarde van het grasland. Vermits het perceel in faunistisch belangrijk gebied ligt, wordt bemestingsklasse GGO uitgesloten.

Het INBO heeft geen opmerkingen bij de overige percelen. Dit wordt aangegeven in de attributentabel van de aangeleverde GIS-shapefile ('ok' in de kolom 'OPM_BWK') (bijlage 1).

Conclusie

Het INBO gaat niet akkoord met de voorgestelde bemestingsklasse van twee van de 44 percelen en heeft opmerkingen bij twee percelen (zie GIS shape-file met aangepaste attributentabel in bijlage 1).

Voor de percelen met OBJECTID_1 nummers 66 en 83 adviseren we een wijziging van bemestingsklasse van GGO naar GGI.

Voor de percelen met OBJECTID_1 nummers 100 en 108 geven we aan dat de BWK achterhaald is. Voor nummer 100 blijft de voorgestelde bemestingsklasse echter overeenkomstig de actuele toestand. Wat nummer 108 betreft is het mogelijk dat de

voorgestelde bemestingsklasse GGN niet overeenkomt met de actuele biologische waarde. Vermits het perceel in faunistisch belangrijk gebied ligt, kan zeker geen ontheffing (GGO) verleend worden.

Referenties

De Knijf G., Guelinckx R., T'jollyn F. & D. Paelinckx (2010). Biologische Waarderingskaart, versie 2. Indicatieve situering van de faunistisch belangrijke gebieden (Rapport en digitaal bestand). Rapporten van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek 2010(31). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

De Saeger S., Guelinckx R., Van Dam G., Oosterlynck P., Van Hove M., Wils C. & Paelinckx D. (red.) (2014). Biologische Waarderingskaart en Natura 2000 Habitatkaart, uitgave 2014. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2014(1698392). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Vriens L., Bosch H., De Knijf G., De Saeger S., Guelinckx R., Oosterlynck P., Van Hove M. & Paelinckx D. (2011). De Biologische Waarderingskaart. Biotopen en hun verspreiding in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Mededeling van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. INBO.M.2011.1. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Bijlage 1:

GIS-shape file (INBO.A.3265_bijlage1.zip) met aanduiding van 'ok', 'niet ok' of 'opmerking' in de kolom 'Opm_BWK' (enkel digitaal beschikbaar).

Bijlage 2:

BWK-karteringseenheden voor graslanden en akkers, gegroepeerd volgens het bemestingsregime zoals voorzien in artikel 3 van het Mestdecreet (Vriens *et al.*, 2011).

Niet-intensieve graslanden:

- halfnatuurlijke graslanden: ha, hc, hd, hf, hk, hm, hn, hu (49° van art. 2, 60° van art. 3)
- De graslanden hp*, hpr*, hpr+da, hr (51° van art. 2, 62° van art. 3)
- De graslanden hpr*+da (52° van art. 2, 63° van art. 3)
- De graslanden hpr* met elementen van mr,mc, hu, hc (53° van art. 2, 64° van art. 3)

Potentieel belangrijke graslanden (50° van art.2, 61° van art. 3):

- Hp+k(.): cultuurgraslanden met waardevolle kleine landschapselementen in de grasland-, moeras-, of waterrijke sfeer, bv. hp+mr, hp+kn, hp+hc, hp+k(ae), hp+k(hc), hp+k(mr). Deze lijst is niet limitatief, eender welk complex met dergelijke waardevolle vegetaties wordt als potentieel belangrijk grasland beschouwd.
- Hp+fauna: overdruk faunistisch belangrijke gebieden
- Hp-graslanden op lemige en kleiige, relatief vochtige bodems in valleien met een hoge ecologische prioriteit (hpriv)
- Hpr: weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf

Intensieve graslanden:

- Grasland dat niet valt onder een van bovenstaande groepen (56° van art.2, 66° van art. 3)
- Hp: soortenarm permanent cultuurgrasland
- Hx: zeer soortenarm, vaak tijdelijk cultuurgrasland.

Akkers:

Landbouwgronden, die geen grasland zijn en gebruikt worden voor land- of tuinbouwteelten in ruime zin zoals akkerbouw, fruitteelt, groententeelt, sierteelt, graszodenteelt (67° van art. 3)

Bijlage 3: Te onderscheiden bemestingsregimes volgens het Mestdecreet (Vriens *et al.*, 2011).

Algemeen mestverbod: meststoffen mogen enkel opgebracht worden op landbouwgronden en mogen niet geloosd of gestort worden in openbare rioleringen, in oppervlaktewateren, in grondwater, op openbare wegen, op bermen en op alle andere plaatsen die geen landbouwgrond zijn. Uitzonderingen zijn voorzien voor parken en tuinen en bij aanplanten van bomen. In de waterwingebieden type 1 geldt echter een absoluut bemestingsverbod.

Mestbeperking 'niet intensieve graslanden' (GGN): wanneer niet intensieve graslanden in landbouwgebruik zijn, is enkel bemesting toegestaan via rechtstreekse mestuitscheiding bij begrazing waarbij 2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis worden toegelaten. Deze mestbeperking is juridisch enkel voorzien voor landbouwgronden gelegen in natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden of natuurreservaten, uitgezonderd de huiskavels daarbinnen.

Mestbeperking 'Potentieel belangrijke graslanden'(GGI): voor landbouwgronden gelegen in natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden of natuurreservaten is voor deze graslanden een bemesting toegestaan via rechtstreekse mestuitscheiding bij (na)begrazing waarbij 2 grootvee-eenheden per hectare op jaarbasis worden toegelaten. In afwachting van de natuurrichtplannen, kan een supplementaire bemesting van 100 kg stikstof uit chemische meststoffen per ha per jaar toegestaan worden, op voorwaarde dat daarvoor een beheersovereenkomst wordt afgesloten.

Mestbeperking 'langs waterlopen': Het opbrengen van mest is verboden op stroken gelegen binnen een afstand van 10 m landinwaarts gemeten vanaf de bovenste rand van een waterloop gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk en van 5 m in de overige gevallen. Deze regel wordt niet via de BWK geïmplementeerd, omdat deze geen informatie bevat over het overgrote deel van de waterlopen.

Intensieve graslanden en akkers (GGO): Hier kan ontheffing van de bemestingsbeperking verkregen worden indien het in 2008 aangegeven was als intensief grasland of akker ofwel zo aangegeven was als in het jaar voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Uitvoeringsplan waarin het een groene bestemming kreeg.